

Sygn. akt *XP 448/13*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 lipca 2013 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu, Wydział X Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Agata Masłowska

Protokolant: Iwona Markiewicz

po rozpoznaniu w dniu 16 lipca 2013 r. we Wrocławiu

na rozprawie

sprawy z powództwa **J. R.**

przeciwko **G.w M.**

o sprostowanie świadectwa pracy

I. oddala powództwo;

II. kosztami sądowymi w postaci opłaty sądowej od pozwu, od której powódka była z mocy ustawy zwolniona, obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt *XP 448/13*

UZASADNIENIE

Pozwem z 30 kwietnia 2013 r. (k.2-3, k.13) powódka J. R.wniosła o sprostowanie świadectwa pracy z 3 kwietnia 2013 r. (skorygowanego następnie przez pracodawcę 16 kwietnia 2013 r.), wydanego jej przez stronę pozwaną G. w M., w zakresie punktu 4 podpunkt 2 poprzez usunięcie z tego podpunktu wzmianki o wykorzystaniu urlopu bezpłatnego w dniu 31 maja 2012 r. W uzasadnieniu żądania wskazała, że w wydanym jej 5 kwietnia 2013 r. świadectwie pracy strona pozwana wskazała, że w dniu 31 maja 2012 r. powódka korzystała z urlopu bezpłatnego. Powódka 10 kwietnia 2013 r. wystąpiła o sprostowanie tego świadectwa pracy, podnosząc, że w dniu 31 maja 2012 r. była przesłuchiwana przed Sądem Rejonowym w Środzie Śląskiej w charakterze świadka. Pracodawca zmusił ją 29 kwietnia 2012 r. do złożenia wniosku o urlop bezpłatny, jednakże we wniosku powódka wskazała, że powodem jego złożenia jej wezwanie do Sądu w charakterze świadka. W dniu 23 kwietnia 2013 r. otrzymała nowe świadectwo pracy (z 16 kwietnia 2013 r.), jednakże zostało ono sprostowane wyłącznie w zakresie podstawy prawnej udzielenia urlopu.

W odpowiedzi na pozew (k.20-21) strona pozwana G. w M.wniosła o oddalenie powództwa w całości. Podniosła, że powódka nie była przymuszana do złożenia wniosku o urlop bezpłatny na 31 maja 2012 r. Powódka sama złożyła taki wniosek do kadrowej, żądając jego podpisania, mimo że kadrowa wyjaśniła jej, że nie ma do tego kompetencji i musi to zrobić dyrektor gimnazjum. Strona pozwana zarzuciła, że choć powódka wiedziała o wezwaniu od 18 kwietnia 2012 r., powiadomiła o nim pracodawcę dopiero 29 maja 2012 r., dezorganizując pracę szkoły. Strona pozwana zarzuciła też, że wydała świadectwo pracy zgodne z wyrokiem Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Śródmieścia z 4 stycznia 2013 r. (sygn. akt *XP 1030/12*); wyrokiem tym Sąd oddalił w punkcie II powództwo o sprostowanie świadectwa pracy w

punkcie 4 podpunkt 2. Strona pozwana wskazała też, że uwzględniła wniosek powódki i wydała jej świadectwo pracy wskazujące podstawę prawną udzielenia jej urlopu bezpłatnego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. R. była zatrudniona w G. w M. w okresie od 17 października 2005 r. do 7 września 2012 r. w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku nauczyciela biologii i chemii. Jej stosunek pracy ustał wskutek rozwiązania go przez powódkę bez wypowiedzenia na podstawie art. 55 § 1¹ k.p.

Dowody:

- dokumenty w aktach osobowych powódki

W dniu 18 kwietnia 2012 r. J. R. została wezwana do stawienia się w charakterze świadka w sprawie o sygn. akt II K 367/11 w Sądzie Rejonowym w Środzie Śląskim, w dniu 31 maja 2012 r.

Dowody:

- kopia wezwania do stawienia się z 18.04.2012 r. (k.6)

W dniu 29 maja 2012 r. J. R. zgłosiła pracodawcy wniosek o udzielenie jej urlopu bezpłatnego w dniu 31 maja 2012 r. Wskazała, że powodem zgłoszenia wniosku jest wezwanie jej w charakterze świadka.

Dowody:

- kopia wniosku o urlop bezpłatny (k.7)

Strona pozwana udzieliła powódce urlopu bezpłatnego w dniu 31 maja 2012 r. Powódka nie była w tym dniu obecna w pracy i złożyła zeznania przed Sądem, który ją wezwał.

bezsporne

Strona pozwana wydała powódce świadectwo pracy z 14 września 2012 r., w którym w punkcie 4 podpunkcie 2 wskazała, że powódka korzystała z urlopu bezpłatnego w dniach: 6 września 2010 r., 20 września 2010 r., 31 maja 2012 r. Powódka wniosła do pracodawcy o jego sprostowanie w zakresie punktu 3 podpunkt 1, nie zakwestionowała natomiast treści punktu 4 podpunkt 2. Po rozpoznaniu wniosku o sprostowanie, strona pozwana ponownie wydała powódce w dniu 28 września 2012 r. świadectwo pracy o identycznej treści, skorygowane jedynie w zakresie daty ustania stosunku pracy (tj. 7 września 2012 r. zamiast 9 września 2012 r.).

J. R. po otrzymaniu świadectwa pracy z 28 września 2012 r. wniosła pozew o sprostowanie go w punkcie 3 podpunkt 1 zarzucając, że pracodawca nie wskazał właściwej podstawy rozwiązania umowy o pracę. Na rozprawie w dniu 4 stycznia 2013 r. powódka wniosła dodatkowo o sprostowanie punktu 4 podpunkt 2 świadectwa pracy przez wykreślenie z tego punktu daty 31 maja 2012 r.

Wyrokiem z 4 stycznia 2013 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu nakazał G. w M. sprostowanie świadectwa pracy J. R. z 28 września 2012 r. w ten sposób, że w punkcie 3 ust. 1 w miejsce słów „za wypowiedzeniem przez pracodawcę art. 55 § 3 k.p.” nakazał wpisać „bez wypowiedzenia przez pracownika – art. 55 § 1¹ k.p.” W pozostałej części Sąd powództwo oddalił. Oddalając powództwo w części dotyczącej sprostowania punktu 4 podpunkt 2 świadectwa pracy Sąd wskazał, że powódka nie zwróciła się przed wystąpieniem na drogę sądową do pracodawcy o jego sprostowanie, a zatem nie wyczerpała obowiązkowego trybu sprostowania świadectwa.

Dowody:

- akta Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu, sygn. akt XP 1030/12, w szczególności pozew, kopia świadectwa pracy z 14.09.2012 r., kopia świadectwa pracy z 28.09.2012 r., protokół rozprawy z 4.01.2013 r., wyrok z 4.01.2013 r. (kopia: k.22) wraz z uzasadnieniem

W dniu 3 kwietnia 2013 r. strona pozwana wystawiła J. R. świadectwo pracy, w którym w punkcie 4 podpunkcie 2 wskazała, że powódka korzystała z urlopu bezpłatnego w dniach: 6 września 2010 r., 20 września 2010 r., 31 maja 2012 r. Doręczono je powódce w dniu 5 kwietnia 2013 r.

Dowody:

- kopia świadectwa pracy z 3.04.2013 r. (k.4)

Pismem z 10 kwietnia 2013 r. powódka wniosła do pracodawcy o sprostowanie świadectwa pracy z 3 kwietnia 2013 r. w punkcie 4 podpunkt 2, dotyczącym korzystania z urlopu bezpłatnego. Wskazała, że przymuszenie jej do złożenia wniosku o urlop bezpłatny na 31 maja 2012 r., tj. na dzień wezwania jej do Sądu w charakterze świadka, jest rażącym złamaniem prawa.

Dowody:

- kopia pisma z 10.04.2013 r. (k.5)

W dniu 16 kwietnia 2013 r. strona pozwana wystawiła J. R. skorygowane świadectwo pracy, w którym w punkcie 4 podpunkcie 2 wskazała, że powódka korzystała z urlopu bezpłatnego w dniach: 6 września 2010 r. – na podstawie art. 68 ust. 1 Karty Nauczyciela, 20 września 2010 r. – na podstawie art. 68 ust. 1 Karty Nauczyciela, 31 maja 2012 r. – na podstawie § 6 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 15 maja 1996 r. w sprawie sposobu usprawiedliwienia pracownikowi nieobecności w pracy oraz udzielania pracownikowi zwolnień od pracy. Doręczono je powódce w dniu 23 kwietnia 2013 r.

Dowody:

- kopia świadectwa pracy z 16.04.2013 r. (k.8)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo podlegało oddaleniu.

Stan faktyczny w sprawie Sąd ustalił w oparciu o dokumenty w aktach osobowych powódki i w aktach sprawy o sygn. XP 1030/12, a także w oparciu o kopie dokumentów przedstawione przez strony. Sąd uznał w okolicznościach sprawy za zbędne przesłuchiwanie stron, gdyż wszystkie okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia wynikały z pozostałych przeprowadzonych dowodów.

Sąd rozpoznał sprawę mimo niestawiennictwa strony pozwanej, gdyż jej stawiennictwo na rozprawie w dniu 16.07.2013 r. nie było obowiązkowe, strona przedstawiła swoje stanowisko w odpowiedzi na pozew i nie zachodziła potrzeba jego uzupełnienia czy też wyjaśnienia, ani też przesłuchania strony pozwanej (sama strona zresztą o to nie wnosiła). Strona pozwana nie wnosiła o odroczenie rozprawy w związku z przeszkodami w jej stawiennictwie, a ponadto mimo zaistnienia tych przeszkód już w dniu 8.07.2013 r., ograniczyła się do telefonicznego zawiadomienia Sądu bezpośrednio przed rozprawą o przyczynie niestawiennictwa, nie składając do akt zaświadczenia, o którym mowa w art. 214¹ § 1 k.p.c.

Sąd uznał, że zgłoszenie żądania sprostowania świadectwa pracy w zakresie punktu 4 podpunkt 2 w sprawie o sygn. XP 1030/12 nie stanowiło przeszkody w rozpoznaniu żądania zgłoszonego w niniejszej sprawie, w szczególności nie uzasadniało odrzucenia pozwu na podstawie art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. Po pierwsze, w sprawie o sygn. XP 1030/12 zgłoszono formalnie inne żądanie – gdyż dotyczyło ono innego dokumentu (innego świadectwa pracy). W tamtej

sprawie powódka domagała się sprostowania świadectwa pracy z 28.09.2012 r., a w obecnej – świadectwa pracy z 16.04.2013 r. (tj. częściowo zmienionego świadectwa pracy z 3.04.2013 r.). Odbiegało ono treścią od świadectwa pracy z 28.09.2012 r. w zakresie punktu 4 podpunkt 2, gdyż pracodawca podał w nim dodatkowe informacje odnośnie podstawy prawnej udzielonego urlopu bezpłatnego, reagując w ten sposób na wniosek J. R. z 10.04.2013 r. o sprostowanie świadectwa pracy z 3.04.2013 r. Po drugie, oddalenie powództwa w sprawie o sygn. akt XP 1030/12 w zakresie wniosku o sprostowanie nie wynikało – jak tego chce strona pozwana – z merytorycznej oceny zasadności tego żądania, lecz wyłącznie z niewyczerpania przez powódkę trybu przed sądowego prostowania świadectwa pracy. Wobec tego wraz ze zgłoszeniem przez powódkę wniosku z 10.04.2013 r. i rozpoznaniem go przez stronę pozwaną, zmianie uległy okoliczności sprawy. W przypadku oddalenia powództwa przy badaniu czy zachodzi powaga rzeczy osądzonej należy zaś mieć na uwadze, czy po uprawomocnieniu się poprzedniego orzeczenia nie zaszła tego rodzaju zmiana okoliczności faktycznych sprawy, która mimo tożsamości żądania nowego pozwu, uzasadnia rozpatrzenie tej samej sprawy w nowym procesie (a zatem czy po wydaniu orzeczenia uległy zmianie te właśnie okoliczności faktyczne, które wcześniej stanowiły przesłankę oddalenia powództwa). W niniejszej sprawie tak właśnie było – powódka dokonała bowiem po wydaniu wyroku w sprawie o sygn. XP 1030/12 czynności, której brak zadecydował wówczas o oddaleniu jej powództwa. Ponadto jej żądanie, jak już wskazano, dotyczyło tego samego zapisu, ale w innym dokumencie (innym świadectwie pracy).

Zgodnie z art. 97 k.p. w związku z rozwiązaniem lub wygaśnięciem stosunku pracy pracodawca jest obowiązany niezwłocznie wydać pracownikowi świadectwo pracy (§ 1 zd. 1). W świadectwie pracy należy podać informacje dotyczące okresu i rodzaju wykonywanej pracy, zajmowanych stanowisk, trybu rozwiązania albo okoliczności wygaśnięcia stosunku pracy, a także inne informacje niezbędne do ustalenia uprawnień pracowniczych i uprawnień z ubezpieczenia społecznego. Ponadto w świadectwie pracy zamieszcza się wzmiankę o zajęciu wynagrodzenia za pracę w myśl przepisów o postępowaniu egzekucyjnym. Na żądanie pracownika w świadectwie pracy należy podać także informację o wysokości i składnikach wynagrodzenia oraz o uzyskanych kwalifikacjach (§ 2). Minister Pracy i Polityki Socjalnej określa, w drodze rozporządzenia, szczegółową treść świadectwa pracy oraz sposób i tryb jego wydawania i prostowania (§ 4). Jakkolwiek w art. 97 § 2 k.p. nie wskazano wprost, że w świadectwie pracy należy oznaczyć wymiar wykorzystanego urlopu i jego rodzaj, są to niewątpliwie „inne informacje niezbędne do ustalenia uprawnień pracowniczych i uprawnień z ubezpieczenia społecznego” w rozumieniu ustawy; potwierdza to treść rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 15.05.1996 r. w sprawie szczegółowej treści świadectwa pracy oraz sposobu i trybu jego wydawania i prostowania (Dz.U. z 1996 r., nr 60, poz. 282 ze zm.)

Świadectwo pracy powinno zawierać informacje zgodne z rzeczywistym przebiegiem zatrudnienia pracownika. Tylko w wyjątkowych przypadkach umieszcza się w nim wzmianki niezgodne z rzeczywistością, wskazujące pewne okoliczności dotyczące zatrudnienia w sposób fikcyjny. Dotyczy to sytuacji opisanej w art. 97 § 3 k.p., w myśl którego jeżeli z orzeczenia sądu pracy wynika, że rozwiązanie z pracownikiem umowy o pracę bez wypowiedzenia z jego winy nastąpiło z naruszeniem przepisów o rozwiązywaniu w tym trybie umów o pracę, pracodawca jest obowiązany zamieścić w świadectwie pracy informację, że rozwiązanie umowy o pracę nastąpiło za wypowiedzeniem dokonany przez pracodawcę. Jest to sytuacja szczególna i nie można wywodzić z niej ogólnego wniosku, że świadectwo pracy powinno zawierać fikcyjne informacje, o ile wymaga tego interes pracownika. W szczególności jeżeli konkretna czynność (zdarzenie) dotycząca stosunku pracy była wadliwa, ale wywołała skutki w ramach stosunku pracy – powinna być odnotowana w świadectwie pracy w sposób zgodny z rzeczywistością. Świadectwo pracy służy bowiem wyłącznie udokumentowaniu faktycznego przebiegu zatrudnienia, nie zaś korygowaniu naruszeń prawa pracy, jakie miały miejsce w toku zatrudnienia i przy jego rozwiązaniu.

W związku z powyższym wskazać należy, że istotnie nie było konieczne składanie przez powódkę wniosku o udzielenie jej urlopu bezpłatnego w dniu 31.05.2012 r., gdyż pracodawca miał obowiązek uznać jej nieobecność w tym dniu za usprawiedliwioną. Jak wynika z rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 15.05.1996 r. w sprawie sposobu usprawiedliwiania nieobecności w pracy oraz udzielania pracownikom zwolnień od pracy (Dz.U. z 1996 r., nr 60, poz. 281 ze zm.) pracodawca jest obowiązany zwolnić pracownika od pracy na czas niezbędny do stawienia się na wezwanie organu administracji rządowej lub samorządu terytorialnego, sądu, prokuratury, policji albo organu prowadzącego

postępowanie w sprawach o wykroczenia (§ 6), zaś dowodem usprawiedliwiającym tego rodzaju nieobecność w pracy jest imienne wezwanie pracownika do osobistego stawienia się wystosowane przez organ właściwy w sprawach powszechnego obowiązku obrony, organ administracji rządowej lub samorządu terytorialnego, sąd, prokuraturę, policję lub organ prowadzący postępowanie w sprawach o wykroczenia - w charakterze strony lub świadka w postępowaniu prowadzonym przed tymi organami, zawierające adnotację potwierdzającą stawienie się pracownika na to wezwanie (§ 3 pkt 4). Za czas takiej nieobecności pracownik nie zachowuje prawa do wynagrodzenia, może natomiast domagać się od organu, który go wezwał, zwrotu zarobku utraconego wskutek stawiennictwa (co wynika m.in. z § 16, jak też z uregulowań szczególnych).

Nieobecność spowodowana wezwaniem w charakterze świadka w postępowaniu przed sądem nie jest więc tożsama z nieobecnością wynikającą z udzielenia pracownikowi urlopu, a do jej usprawiedliwienia nie jest konieczne zgłoszenie przez pracownika wniosku o udzielenie mu w tym dniu urlopu bezpłatnego. Nie ma więc żadnych podstaw prawnych, aby żądać od pracownika składania podania o udzielenie mu na czas takiej czynności urlopu bezpłatnego na podstawie art. 174 k.p. – czy też, jak w przypadku powódki będącej nauczycielką, na podstawie art. 68 ust. 1 Karty Nauczyciela (t.jedn. Dz.U. z 2006 r., nr 97, poz. 674 ze zm.). W przypadku nauczycieli nie znajduje również zastosowania do tej nieobecności § 12 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 19.12.2000 r. w sprawie szczegółowych zasad udzielania nauczycielom urlopów dla dalszego kształcenia się, dla celów naukowych, artystycznych, oświatowych i z innych ważnych przyczyn oraz ulg i świadczeń związanych z tym kształceniem, a także organów uprawnionych do ich udzielania (Dz. U. z 2001 r., nr 1, poz. 5), a zatem pracownik nie musi składać umotywowanego wniosku w celu uzyskania zwolnienia go z pracy, a dyrektor nie może odmówić udzielenia zwolnienia od pracy nawet wówczas, gdy nieobecność nauczyciela spowoduje zakłócenia toku pracy szkoły.

Niemniej jednak jeśli dojdzie do sytuacji, w której pracownik wskutek omyłki lub wadliwego pouczenia pracodawcy zgłosi wniosek o udzielenie mu urlopu bezpłatnego i urlop taki zostanie mu udzielony, a pracownik go faktycznie wykorzysta – nie jest możliwe późniejsze „cofnięcie” urlopu i zmiana charakteru nieobecności pracownika w pracy. W razie zbiegu urlopu bezpłatnego i innej podstawy usprawiedliwionej nieobecności w pracy nie można mówić o tym, że pracodawca ma obowiązek udzielić pracownikowi zwolnienia od pracy (bo przecież pracownik jej w czasie urlopu bezpłatnego nie świadczy i nie ma takiego obowiązku), a tym samym nie można również przyjmować, że pracownik niejako „automatycznie” przestaje korzystać z urlopu bezpłatnego i uzyskuje zwolnienie od pracy na innej podstawie prawnej (por. wyrok Sądu Najwyższego z 30.08.1973 r., I PR 408/73, OSNC 1974/5/96, dotyczący choroby w czasie urlopu bezpłatnego). Wynika stąd, że chociaż zgłoszenie przez powódkę wniosku o udzielenie jej urlopu bezpłatnego było wadliwe, wywołało skutki w sferze faktycznej i prawnej w tym sensie, że powódce udzielony został przez dyrektora szkoły urlop bezpłatny i go faktycznie wykorzystała (tj. nie była obecna w pracy i jej nieobecność została uznana za usprawiedliwioną w związku z udzieleniem urlopu bezpłatnego). Wobec powyższego w świadectwie pracy powinna znaleźć się wzmianka o wykorzystaniu przez powódkę urlopu bezpłatnego w dniu 31.05.2012 r. i zamieszczenie jej przez stronę pozwaną nie naruszało przepisów dotyczących treści świadectwa pracy.

Niezależnie od powyższego zaznaczyć należy, że w ocenie Sądu wniosek o sprostowanie świadectwa pracy, zgłoszony pracodawcy w dniu 10.04.2013 r., był co do samej zasady spóźniony. Z art. 97 § 2¹ k.p. wynika, że pracownik może w ciągu 7 dni od otrzymania świadectwa pracy wystąpić z wnioskiem do pracodawcy o sprostowanie świadectwa. W razie nieuwzględnienia wniosku pracownikowi przysługuje, w ciągu 7 dni od zawiadomienia o odmowie sprostowania świadectwa pracy, prawo wystąpienia z żądaniem jego sprostowania do sądu pracy.

W części, w której powódka domagała się sprostowania świadectwa pracy w niniejszej sprawie (tj. w zakresie wskazania w punkcie 4 podpunkt 2 daty 31.05.2012 r.), zdaniem Sądu powinna była zgłosić pracodawcy wniosek o sprostowanie w terminie 1 tygodnia od otrzymania **świadectwa pracy z 14.09.2012 r.**, nie zaś w terminie 1 tygodnia od otrzymania świadectwa pracy z 3.04.2013 r. Wszystkie 3 świadectwa pracy – z 14.09.2012 r., 28.09.2012 r. i 3.04.2013 r. – zawierają bowiem identyczne brzmienie punktu 4 podpunkt 2, wobec czego świadectwo pracy z 3.04.2013 r. nie wprowadza żadnych zmian w stosunku do stanu, jak istniał w chwili doręczenia powódce świadectwa pracy z 14.09.2012 r. Niemniej jednak ze względu na to, że pracodawca rozpoznał wniosek powódki o sprostowanie

świadczenia pracy z 3.04.2013 r. i wystawił kolejne świadectwo pracy, z 16.04.2013 r., zawierające zmiany w treści zakwestionowanego punktu 4 podpunkt 2, w ocenie Sądu niezbędne było odniesienie się merytoryczne do żądania pozwu.

Z uwagi na powyższe Sąd orzekł jak w punkcie I wyroku, oddalając powództwo o sprostowanie świadectwa pracy z 3.04.2013 r. (w brzmieniu nadanym mu przez pracodawcę w dniu 16.04.2013 r.).

O niepokrytych kosztach sądowych (tj. opłacie sądowej od pozwu, od której powódka była z mocy ustawy zwolniona) Sąd orzekł w oparciu o art. 113 u.k.s.c., stwierdzając brak podstaw do obciążenia nimi którejkolwiek ze stron.